

אבות פרק ה'

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הר"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

שונים שהם משלימים

ישנם זוגות שבתחילת חיי הנישואין שלהם הם מבקשים זה מזה: תהיה כמוני! הם מבזבזים זמן רב ואנרגיה בלנסות ולהסביר לצד השני למה להיות כמוני זה הכי טוב... זוהי טעות יסודית שנובעת מחוסר הבנה של דבר בסיסי - השוני הוא ההשלמה.

הבורא יצר איש ואשה שונים בפרצופיהם ובמבנה גופם כדי שיגיעו לידי איחוד והשלמה. אם הם היו נבראים זהים לא היה להם שום ענין וחשק להתחתן. 'מה לנו ולצרה הזאת?'

אם כן ממה נובע הרצון להתחתן ולהקים בית, להיכנס לעול שלא יגמר לעולם ולהתמודדות אינסופיות?

הידיעה בתת ההכרה שכן הזוג ישלים לי את מה שאני חסר. הרצון להתאחד מעיד כמאה עדים שאנו מרגישים שהשני הוא ההשלמה שלי.

איש ואשה הם כמו שני גלגלי שיניים התואמים זה את זה. היתרון נכנס בחסרון והחיסרון ביתרון ואז המנגנון עובד!

פנתה אלי אשה אחת ואמרה לי: בעלי קר כמו קרח, פריזר, אנטארקטיקה, אין לו רגשות בכלל. תני לי דוגמא... ביקשתי. והיא אמרה: כשהוא חוזר בערב מהעבודה והילד רץ אליו, במקום שָׁרֵים אותו בזרועותיו ויאמר לו: מאמי, מאמי... הוא מתכופף אליו, מחזיק בכתפיו ואומר לו בקול מתכתי: שלום... מה נשמע...

אמרתי לה: גברת, זהו גבר, הוא קצת קר, וקולו רשמי. היא התעקשה ואמרה: אז שיאמר לו מאמי... כמוני... אמרתי לו: תאמר - מאמי... והוא אמר: מאמי... שנשמע כמו מסור חשמלי... אמרתי לה: זה המאמי שלו, את לא יכולה להפוך פיל לציפור.

זאת ועוד, אם הבעל היה מתנהג כמו אשה, אז היו לנו שתי נשים בבית... תשאירי אותו בשמורת הטבע שלו... תני לחיות לחיות...

אם נתבונן סביבנו ניווכח שישנם הרבה זוגות שבהם בני הזוג שונים זה מזה בטבעם ובתכונותיהם, ואף על פי כן הם מסתדרים ביניהם יפה מאד, ומצלחים בחיי הנישואין.

נכיר את השוני והניגודים מקרוב. נלמד לא להילחם בהם, אלא אדרבה, נשתמש בהם כדי להגיע לזוגיות מושלמת, ונקים בעזרתם בית חזק ואיתן בבחינת 'טובים השנים מן האחד'.

פרשת השבוע

הדגלים

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו"

הקב"ה ציווה לבני ישראל לסדר את המחנה שבטים ולפי דגלים. מהיכן הגיע ענין הדגלים?

כאשר בני ישראל עמדו בהר סיני וקיבלו את התורה ראו את המלאכים יורדים צבאי צבאות וכולם בדגליהם. מיד התאוו בני ישראל גם הם לדגלים שנאמר - "וַיִּדְגְּלוּ עָלַי אֱהָבָה". לכן אמר הקב"ה למשה ואהרן להכין דגלים לכל שבט שילכו בראש כל שבט.

ובאמת השבטים חולקו לארבע מחנות כאשר כל מחנה היה מורכב משלושה שבטים, ובמרכז המחנה היה המשכן וארון הברית עם לוחות הברית.

גם בשעת התנועה וההליכה במדבר לא התפרק המבנה הזה והם היו נעים במבנה קבוע, המחזה היה מרהיב ביופיו.

אם היינו עומדים על הר גבוה ומביטים למחנה היינו רואים סדר מופתי של תנועה ושל חניה. ולא כמו שמצויר בהרבה ספרים שכולם הלכו מעורבבים עם חמוריהם וגמליהם.

אפילו בלעם הרשע שבא לקלל עמד על ראש הפסגה וראה את מחנה ישראל התפעל ואמר: "מה טבו אהליך יעקב משִׁפְנֵיךָ יִשְׂרָאֵל, כְּנָחְלִים נָטְיוּ כְּגִנְתֵי עֲלֵי נֶהָר כְּאֶהְלִים נָטַע ה' כְּאֶרְזִים עֲלֵי מֵיִם".

זאת ועוד, כשהאהלים היו נבנים ומוקמים דאגו בני ישראל שלא יהיה פתח של אהל אחד מכוון כנגד פתח של אהל אחר, משום צניעות.

וכתב רבינו בחיי שכל המבנה היפה הזה היה מכוון כנגד כסא הכבוד וכל רגל של הכיסא היתה מכוונת כנגד מחנה אחד מארבעת המחנות. ומחנה השכינה שהיה בתוך המחנה הוא כנגד כבוד ה'.

אשרי עין ראתה כל אלה, דור המדבר דור דעה, היה הדור המיוחד ביותר בתולדות עם ישראל, ולכן זכה לכך, וכן אומר הזהר הקדוש שלא קם דור כדור המדבר שזכו לראות את השכינה בתוך המחנה וקבלו את התורה מהקב"ה ע"י משה רבנו.

הרי זה לנו חיזוק גדול בהכנה לקראת חג השבועות חג מתן תורה הבא עלינו לטובה.

שבת שלום ומבורך - אבנר קוואס

האריה מלך החיות חגג את חתונתו. בחתונה הסתובב לו עכבר שצעק ואיחל לאריה "כל טוב אחי... מזל טוב... כשראה האריה שהעכבר קרא לו "אחי" תפס את העכבר ושאל אותו כבעס "מי אתה חושב שאתה?! איך יכול להיות שאני האריה מלך החיות אחיך?? אתה בסך הכל עכבר!!! ענה לו העכבר "תירגע אחי, גם אני הייתי אריה לפני שהתחתנתי..."

בדיחה

"תכלית הידיעה היא לדעת שאינך יודע - שאם אדם חושב שהוא יודע הכל לעולם הוא לא ילמד" (הרמב"ם)

פתגם השבוע

הרב יחזקאל לנדא זצ"ל

השעה הייתה שעת בוקר מוקדמת מאוד. תושבי יאמפולה נמו את שנתם. מחוץ לביתו של רב העיר, הגאון רבי יחזקאל לנדא המתינה כרכרה רתומה לשני סוסים. רבי יחזקאל וחתנו הנאמן ר' יוסף יצאו בלאט מן הבית ועלו על הכרכרה. "לפראג!", הורה רבי יחזקאל לעגלון.

—לאווירת החשאיות שאפפה את הנסיעה היו שתי סיבות, אחת, כדי שבני יאמפולה לא ידעו על היציאה מעירם, ושנייה, כדי שבני פראג לא יידעו על הכניסה לעירם.

הדבר אירע בחורף תקט"ו. קהילת פראג המעטירה שיגרה אל רב העיר יאמפולה הזמנה לשבת על כס הרבנות בעיירה. ההצעה דיברה אל ליבו של רבי יחזקאל, אך אף שהחליט להיענות לה ביקש לעמוד מקרוב על אופי העיר ויושביה. לכן סבר רבי יחזקאל כי מוטב לו לבקר בה כאלמוני, וגם לא להסב דאגה מיותרת לבני יאמפולה.

כעבור זמן הגיעו ליעדם. רבי יחזקאל הורה לעגלון למצוא אכסניה צנועה בפאתי פראג, כדי שזהותם לא תיחשף. התפללו השניים שחרית, סעדו סעודת בוקר ומיד שקעו בלימוד. לעת צהריים פנה רבי יחזקאל אל חתנו: "צא-נא, ר' יוסף, לעיר ותור אותה למעני. הלא לשם כך באנו לכאן. פקח עיניך לראות אם יראי-שמים תושביה, או חלילה פורקי-עול. הטה אוזניך לשמוע אם יודעי-ספר האנשים או שמא בורים ועמי-הארצות הם."

נתהרהר קמעה רבי יחזקאל והוסיף: "אין כוונתי שתלך אל יושבי בית-המדרש, שכן אלה בוודאי יראים ושלמים והוגים בתורה. בדוק דווקא בקרב תושבי העיר הפשוטים, בין אנשי העמל, המתפרנסים מיגיע-כפיהם. מהם נוכל לעמוד על טיבה של העיר."

יצא ר' יוסף למלא את שליחות חותנו. התהלך ברחובות העיר, מחפש הזדמנות להתודע לאנשיה. אלא שהכול נחפז לענייניהם הדחופים והוא לא הצליח לפתח שיחה עם איש. בינתיים נטו צללי ערב וחשכה ירדה על רחובות הגטו היהודי של פראג. ר' יוסף התהלך מכאן לשם, מתוסכל מאי-הצלחתו למלא את השליחות שהטיל עליו חותנו.

לפתע הבחין באור הבוקע מבית-מזיגה. "אולי מכאן תצמח ישועתי", קיווה. נכנס פנימה והזמין לעצמו כוסית משקה, כדרך המקום. הוציא ספר קטן מחיקו והחל לעלעל בו, בעוד עיניו בולשות לצדדים.

כעבור רגע נכנס לבית-המזיגה יהודי שחזותו החיצונית העידה עליו כי חייט הוא. "שומע אתה, הירשיל?", פנה המוזג אל החייט, "תמיהה גדולה היא בעיניי על הרמב"ם בפרק א' מהלכות גולה ואבדה, האומר דברים הנראים סותרים את הגמרא שלמדנו לא-מכבר בשיעורו של ר' אברהם!"

וכך, בעודו ממלא את כוסו של החייט, התפתחה בין

השניים שיחה תורנית ערה. אדם נוסף, לייב שמו, שאף הוא נראה כבעל-מלאכה בסוף יום עמל, הצטרף עד מהרה לדיון וחיווה את דעתו בסוגיה הנדונה.

אחרים מיושבי בית-המזיגה לא נשארו אדישים לוויכוח המתלהט והצטרפו אליו גם-כן. ר' יוסף, שישב כל העת מן הצד, שמר על שתיקה והוסיף לעקוב אחר הנעשה ממתין לראות איך ייפול דבר. "רבותי!", קרא לפתע אחד מבני החבורה, "עוד מעט –יבוא יענק'ל, שומר הלילה של הגטו. מובטחני בו שידע להכריע בוויכוח."

כעבור כמה דקות נכנס פנימה איש גבה-קומה. עיני כול הופנו אליו. לר' יוסף לא היה ספק זה יענק'ל, שומר הלילה. יענק'ל הזמין לעצמו כוס משקה גדולה. בירך 'שהכול' בקול רם, עצם את עיניו לרגע ולאחר מכן פתח וביקש מהמתווכחים להרצות את דבריהם.

הקשיב יענק'ל לדוברים בריכוז. לאחר מכן, בקול שקט ובוטח, החל להשליט סדר בדברים: הפריד בין הדבקים, דקדק בפרטים, העמיד את דברי הרמב"ם על מכונם ועקר מן היסוד כל אפשרות לסתירה מהגמרא. יושבי בית-המזיגה הביטו ביענק'ל בהערצה.

כעת ידע ר' יוסף כי יכול הוא לשוב אל חותנו ובפיו תיאור נאמן של יהודי פראג הפשוטים אנשי העמל המתפרנסים מיגיע כפיהם.

עם שובו לאכסניה סיפר לחותנו דברים כהווייתם. רבי יחזקאל הקשיב לדברים בפנים נוהרות. "אכן, לא הייתה הפרזה בתיאורה של פראג באוזניי", הפטיר.

אולם כעבור שעה קלה של הרהורים שינה לפתע רבי יחזקאל את טעמו ואמר: "אלא שעתה נשאלת שאלה הפוכה האומנם ראוי אני לפראג?! – עיר שאפילו בעלי-המלאכה שלה אנשי-תורה מובהקים הם, ייתכן כי זכאים הם לרב בעל שיעור-קומה אמיתי!.."

למחרת בבוקר נפגש רבי יחזקאל עם פרנסי העיר. אלה נדהמו כשנודע להם כי יממה תמימה שהה הגאון בעירם והם לא ידעו כלל. העלה לפנייהם רבי יחזקאל את תהיותיו בדבר התאמתו לכהן כרב העיר.

התפעלו הפרנסים מן הענווה הכנה של מי שגאוונותו בתורה נודעה בכל רחבי העולם היהודי. רק לאחר שפרנסי העיר הרבו עליו הפצרות באומרם כי אין מתאים וראוי ממנו לפראג. ניאות רבי יחזקאל לכהונה. קרוב לארבעים שנה כיהן ה'נודע ביהודה' ברבנות פראג, עד פטירתו.

(פניני עין חמד)

שאל את הרב

לייעוץ באופן אישי עם הרב אבנר קוואס שליט"א

ניתן להתקשר בימים ג' וד' בין השעות 14:30-15:30

1599-59-59-39

להזמנת הרב להרצאות וכנסים

ניתן ליצור קשר בטלפון

1599-59-59-39

